

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf TEKİN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 8/12/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Toplum Çalışmaları Enstitüsü'nün kamuoyuna sunduğu son çalışma, Türkiye'de öğrencilerin karşı karşıya kaldığı yoksulluk, beslenme eşitsizliği ve temel gıdaya erişim sorunlarını çarpıcı biçimde ortaya koymuştur. Araştırmaya göre Türkiye'de öğrencilerin yüzde 11'i, son 30 gün içinde en az haftada bir kez parasızlık nedeniyle öğün atlamak zorunda kalmıştır. Bu oran Türkiye'yi 60 ülke arasında en çok öğün atlayan öğrenciye sahip 5'inci ülke konumuna getirmiştir. Ülkenin üzerinde yalnızca Kamboçya, Filipinler, Tayland ve Fas gibi gelir seviyesi düşük ülkeler yer almaktadır. Raporda özellikle, Türkiye'nin ekonomik göstergeleri dikkate alındığında, bu oranın yalnızca ekonomik değil; aynı zamanda derinleşen sosyal eşitsizliklere işaret ettiği vurgulanmaktadır.

Türkiye'nin son yıllarda küresel ölçekte gıda fiyat artışlarından en fazla etkilenen ülkelerden biri olması, öğrencilerin günlük beslenme düzenini doğrudan etkilemekte ve gıda yoksulluğunu büyötmektedir. Nitekim FAO verilerine göre Türkiye, 2022 yılında dünyada en yüksek gıda enflasyonuna sahip 5. ülke olmuştur. 2024 sıralamasında tablo değişmemiş; Sudan, Arjantin, Zimbabve ve Filistin'in ardından Türkiye yine 5. sırada yer almıştır. Bu durum, temel gıdaya erişimin özellikle dar gelirli aileler için zorlaştığını, çocuk ve gençlerin beslenme kalitesinin dramatik biçimde düştüğünü göstermektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli husus, gün içinde düzenli öğün tüketemeyen öğrencilerin bilişsel performans, dikkat süresi, öğrenme kapasitesi ve okul başarısı açısından belirgin dezavantaj yaşadığıdır. Eğitim bilimleri alanındaki pek çok çalışma, yetersiz beslenmenin öğrenme süreçlerine doğrudan etki ettiğini, çocukların ders takibini güçleştirdiğini, uzun vadede okul terk oranlarını artırdığını ve başarı farklarını büyöttüğünü göstermektedir. Raporda açıkça ifade edildiği üzere, gelir dağılımındaki bozulma yalnızca ailelerin alım gücünü değil; aynı zamanda öğrencilerin eğitim hakkını, gelişim süreçlerini ve geleceğe erişim fırsatlarını da daraltmaktadır.

Okulların giderek artan ekonomik eşitsizliklerin en görünür hale geldiği mekânlardan biri haline gelmesi, eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin zedelenmesine yol açmaktadır. Öğün

atlayan veya gün boyunca yeterli besin alamayan öğrencilerin dikkati daha çabuk dağılmakta, ders verimliliği düşmekte, sınav performansı olumsuz etkilenmekte ve fiziksel gelişimleri sekteye uğramaktadır. Mevcut tablo, okullarda ücretsiz veya destekleyici beslenme programlarının gerekliliğini tartışmasız bir hale getirmektedir.

Bu nedenle öğrencilerin temel gıda erişimi, yeterli ve düzenli beslenmesi, öğün atlama oranlarının azaltılması, okullarda beslenme destek programlarının planlanması ve tüm bunların şeffaf biçimde açıklığa kavuşturulması hem eğitim politikası hem de kamu sağlığı açısından zorunludur. Bakanlığın, söz konusu bulgular ışığında yürüttüğü veya yürütmeyi planladığı çalışmaların kamuoyuna açıklanması ve bu alandaki eşitsizliklerin giderilmesine yönelik somut adımların paylaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Türkiye’de öğrencilerin yüzde 11’inin son 30 gün içinde en az haftada bir kez parasızlık nedeniyle öğün atladığı bulgusu Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir? Bu oranı doğrulayan veya reddeden Bakanlık verileri mevcut mudur?
2. Bakanlığınız, okullarda öğrencilerin beslenme koşullarına ilişkin düzenli bir izleme veya raporlama sistemi yürütmekte midir? Yürütülüyorsa son üç yıla ait verileri açıklar mısınız?
3. Öğrencilerin ekonomik nedenlerle öğün atlamasının önüne geçebilmek için Bakanlığınız tarafından planlanan veya yürürlükte olan bir ulusal ücretsiz beslenme programı, günlük sıcak yemek uygulaması veya destekleyici beslenme desteği bulunmakta mıdır?
4. Türkiye’nin FAO verilerine göre dünyada en yüksek gıda enflasyonuna sahip ülkeler arasında yer alması göz önüne alındığında, Bakanlığınız okul kantin fiyatlarını, beslenme yardımlarını veya okulda gıda erişimini denetleyen özel bir mekanizma kurmuş mudur?
5. Düşük gelirli ailelerin çocuklarının okulda yeterli beslenemediğine ilişkin bilimsel veriler ışığında, dezavantajlı bölgelerde ücretsiz beslenme veya destek programlarının yaygınlaştırılmasına yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
6. Öğün atlama nedeniyle öğrenme performansı düşen ve sağlık açısından risk altında olan öğrenciler için Bakanlığın Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir politika, protokol veya ortak çalışması var mıdır?
7. Okul çağında beslenme yetersizliğinden kaynaklı performans düşüklüğü, devamsızlık ve başarısızlık oranlarına ilişkin Bakanlığınızın elinde veri bulunmakta mıdır? Varsa kamuoyuyla paylaşır mısınız?
8. Önümüzdeki eğitim-öğretim yılında okullarda düzenli, ücretsiz veya düşük maliyetli beslenme programı başlatılmasına yönelik bir planlama mevcut mudur?